

LEGE nr. 60 din 23 septembrie 1991 (*republicata*)
privind organizarea si desfasurarea adunarilor publice

*) Republicată în temeiul art. II din Legea nr. 31/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 15 martie 2004, dându-se textelor o noua numerotare.

Legea nr. 60/1991 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 25 septembrie 1991 și a fost modificată și completată prin:

- Ordonanta Guvernului nr. 55/1994 privind majorarea limitelor minime și maxime ale amenzilor contravenționale stabilite prin acte normative aflate în vigoare la 1 iunie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 242 din 29 august 1994, aprobată prin Legea nr. 129/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 354 din 21 decembrie 1994;
- Legea nr. 31/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 15 martie 2004;
- - Legea nr. 208/2004 pentru completarea art. 1 din Legea nr. 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 4 iunie 2004.

CAP. I

Dispoziții generale

ART. 1

Libertatea cetățenilor de a-și exprima opiniile politice, sociale sau de alta natura, de a organiza mitinguri, demonstratii, manifestatii, procesiuni și orice alte întruniri și de a participa la acestea este garantată prin lege. Asemenea activități se pot realiza numai pașnic și fără nici un fel de arme.

Adunările publice - mitinguri, demonstratii, manifestatii, competitii sportive, procesiuni și altele asemenea -, ce urmează să se desfășoare în piețe, pe căile publice ori în alte locuri în aer liber, se pot organiza numai după declararea prealabilă prevăzută de prezenta lege.

Pentru competițiile sportive internaționale, precum și pentru manifestările sportive internaționale, declararea prealabilă este obligatorie, indiferent de locul de desfășurare a acestora.

ART. 2

Adunările publice trebuie să se desfășoare în mod pașnic și civilizat, cu protecția participanților și a mediului ambiant, fără să stânjenească folosirea normală a drumurilor publice, a transportului în comun, cu excepția celor autorizate, funcționarea instituțiilor publice sau private, a celor de învățământ, cultura și sănătate, a unităților economice ori să degenereze în acțiuni turbulente de natura a pune în primejdie ordinea și liniștea publică, siguranța persoanelor, integritatea corporală, viata sau bunurile acestora ori ale

domeniului public, și nu pot fi continuate după ora 23,00, caz în care intra sub incidența dispozițiilor Legii nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

ART. 3

Nu trebuie declarate în prealabil adunările publice al căror scop îl constituie manifestările cultural-artistice, sportive, religioase, comemorative, cele ocazionate de vizite oficiale, precum și cele care se desfășoară în exteriorul sau în incinta sediilor ori a imobilelor persoanelor juridice de interes public sau privat. În cazul în care organizatorii adunărilor publice nesupuse declarării prealabile dețin indicii sau date ca desfășurarea lor s-ar putea solda cu acte de dezordine ori ca ar putea să ducă la manifestări violente, au obligația să solicite din timp primarilor, unităților de jandarmi competente teritorial și poliției locale sprijin de specialitate.

ART. 4

Primarul municipiului, orașului sau comunei, unitățile de jandarmi competente teritorial și poliția locală sunt obligate să asigure condițiile necesare în vederea desfășurării normale a adunărilor publice, iar organizatorii au obligația să întreprindă acțiunile ce se impun pentru ca acestea să se desfășoare în conformitate cu prevederile art. 2.

ART. 5

Organizarea și desfășurarea adunărilor publice sunt interzise în imediata apropiere a garilor, porturilor, aeroporturilor, stațiilor de metrou, spitalelor, obiectivelor militare, a unităților economice cu instalații, utilaje sau mașini cu grad ridicat de pericol în exploatare.

De asemenea, este interzisă desfășurarea simultană a două sau mai multe adunări publice distincte, în același loc sau pe aceleași trasee, indiferent de caracterul acestora.

CAP. II

Declararea prealabilă a adunărilor publice

ART. 6

Pentru organizarea adunărilor publice solicitantii se vor adresa, în scris, primarului unității administrativ-teritoriale pe a cărei rază urmează să se desfășoare adunarea.

ART. 7

Organizatorii adunărilor publice vor depune declarația scrisă la primăriile municipale, orașenești sau comunale pe al căror teritoriu acestea urmează să se desfășoare, cu cel puțin 3 zile înainte de data desfășurării acestora, în care trebuie să menționeze denumirea sub care este cunoscut grupul organizator, scopul, locul, data, ora începerii și durata acțiunii, traseele de afluire și defluire, numărul aproximativ al participanților, persoanele împuternicite să asigure și să răspundă de măsurile de organizare, serviciile pe care le

solicita din partea consiliului local, a poliției locale și jandarmeriei, potrivit modelului prezentat în anexa.

ART. 8

Se înființează comisia de avizare a cererilor de organizare a adunărilor publice la nivelul tuturor consiliilor locale, formată din primar, secretarul comunei sau al orașului, după caz, reprezentanți ai poliției și ai jandarmeriei. În cazuri justificate, cu acordul organizatorilor, comisiile de avizare pot să modifice unele elemente cuprinse în declarația prealabilă a acestora.

ART. 9

Sunt interzise adunările publice prin care se urmărește:

- a) propagarea ideilor totalitare de natura fascistă, comunistă, rasistă, șovină sau ale oricăror organizații terorist-diversioniste, defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la ura națională sau religioasă, incitarea la discriminare, la violența publică și la manifestări obscene, contrare bunelor moravuri;
- b) organizarea unei lovituri de stat sau altei acțiuni contrare siguranței naționale;
- c) încălcarea ordinii, siguranței sau moralității publice, a drepturilor și libertăților cetățenilor ori punerea în pericol a sănătății acestora.

ART. 10

Primarul localității, la propunerea comisiei de avizare, poate interzice organizarea adunărilor publice atunci când:

- a) deține date de la organele specializate, din care rezulta că desfășurarea acestora ar duce la încălcarea prevederilor art. 2;
- b) în perioada, locul și pe traseele unde acestea ar urma să se desfășoare să se execute lucrări edilitargospodărești de amploare.

În termen de două zile primarul este obligat să comunice organizatorilor decizia de interzicere, care poate fi contestată în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, cu modificările ulterioare.

ART. 11

Decizia prin care se interzice desfășurarea adunării publice se comunică în scris organizatorului, cu arătarea motivelor care au determinat-o, în termen de 48 de ore de la primirea declarației scrise.

CAP. III

Obligații privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice

SECȚIUNEA I

Obligațiile organizatorilor și participanților la adunările publice

ART. 12

Organizatorii adunărilor publice sunt obligați:

- a) sa înregistreze declarațiile de desfășurare a adunărilor publice la unitățile de jandarmi competente teritorial, cu cel puțin 48 de ore înainte;
- b) sa stabilească persoanele responsabile pentru conducerea adunărilor publice;
- c) sa asigure un dispozitiv propriu de ordine format din personal purtând însemne distinctive, stabilite împreună cu comandantul unității de jandarmi care asigura măsurile de ordine publica;
- d) sa delimiteze spațiul de desfășurare a adunărilor publice prin semne distinctive și vizibile, iar când acestea se desfășoară în deplasare, sa ia măsuri pentru limitarea spațiului de circulație ocupat;
- e) sa achite anticipat, pe baza de deviz și factura, contravaloarea serviciilor și a amenajărilor solicitate consiliilor locale pentru desfășurarea normală a adunărilor publice;
- f) sa stabilească traseele de afluire și defluire a participanților și sa ia măsuri ca ocuparea spațiilor destinate desfășurării adunărilor publice sa aibă loc cu puțin timp înainte de ora începerii activităților, iar părăsirea lor sa se facă imediat după ora limita stabilită;
- g) sa ia măsuri pentru interzicerea participării la adunările publice a persoanelor care au asupra lor băuturi alcoolice sau care se afla sub influenta acestora;
- h) sa ia măsuri pentru îndepărtarea participanților care, prin modul de manifestare, tulbura ordinea și liniștea publica, iar când aceștia nu se supun, sa îi semnaleze organelor de poliție;
- i) sa intrerupa imediat adunarea publica atunci când constata ca au intervenit fapte de natura celor prevăzute la art. 2; după restabilirea ordinii adunarea publica poate continua în limita timpului inițial aprobat;
- j) sa interzică participarea la adunările publice a persoanelor care au asupra lor arme de orice fel, materiale explozive sau incendiare, substanțe iritantlacrimogene sau cu efect paralizant, dispozitive pentru socuri electrice ori alte obiecte ce pot fi folosite pentru acțiuni violente sau de tulburare a desfășurării normale a acestora.

În cazul în care participanții la adunări publice au formulat petiții sau memorii, acestea pot fi prezentate autorităților publice destinate de un grup de maximum 10 persoane.

ART. 13

Participanții la adunările publice sunt obligați:

- a) sa respecte recomandările făcute de organizatorii adunărilor publice, împuterniciții acestora sau organele de ordine;
- b) sa se abțină de la acțiuni de natura a împiedica desfășurarea normală a adunărilor publice și sa nu incite la asemenea acțiuni prin viu grai, manifeste sau alte mijloace audiovizuale;
- c) sa nu introducă sau sa aibă, în timpul adunărilor publice, obiecte de natura celor prevăzute la art. 12 alin. 1 lit. g) și j);
- d) sa părăsească imediat adunările publice sau locul unde acestea se desfășoară, când au fost somati de către organizatori, împuterniciții acestora sau organele de poliție;

- e) sa nu participe la adunări publice în stare de ebrietate, sa nu consume și sa nu distribuie băuturi alcoolice sau droguri.

ART. 14

Este interzis ca persoane sau grupuri de persoane care nu au legatura cu adunările publice organizate sa se infiltreze în rândul demonstranților, cu scopul de a tulbura normală desfășurare a acestora.

SECȚIUNEA a II-a

Obligațiile primăriilor

ART. 15

Primăriile municipale, orășenești sau comunale sunt obligate:

- a) sa stabilească prin decizie și sa aducă la cunostinta publica, în termen de 5 zile de la publicarea prezentei legi, locurile ce cad sub incidenta dispozițiilor art. 5;
- b) sa asigure, contra cost, serviciile și amenajările tehnice solicitate în vederea desfășurării normale a adunărilor publice;
- c) sa interzică desfacerea băuturilor alcoolice în locurile destinate desfășurării adunărilor publice, în imediata apropiere sau, când considera necesar, chiar în întreaga localitate, pe toată durata acestora;
- d) sa întreprindă orice alte măsuri legale de natura a asigura caracterul pașnic și civilizat al adunărilor publice;
- e) sa restituie sumele avansate potrivit art. 12 lit. e), dacă adunarea publica a fost interzisă din alte motive decât cele prevăzute în art. 9 sau care nu sunt imputabile organizatorilor.

CAP. IV

Asigurarea ordinii pe timpul desfășurării adunărilor publice

ART. 16

Comandantii organelor locale de poliție și jandarmerie sau persoanele desemnate de aceștia au obligația de a asigura protecția participanților și de a stabili împreună cu organizatorii măsurile ce trebuie luate pentru desfășurarea adunărilor publice declarate, în condiții de deplina ordine.

ART. 17

În cazul în care adunările publice își pierd caracterul pașnic și civilizat, poliția și trupele de jandarmi vor interveni pentru împiedicarea sau neutralizarea manifestărilor ce tulbura grav ordinea și liniștea publica, pun în pericol viața, integritatea corporală a cetățenilor, a trupelor de ordine sau ameninta cu devastari ori distrugeri de clădiri și alte bunuri de interes public sau privat.

ART. 18

În cazurile prevăzute de art. 17, organele de ordine vor interveni folosind, în condițiile legii și în raport cu situațiile create, mijloacele tehnice din dotare.

ART. 19

Intervenția în forta va fi aprobată de prefect sau de inlocuitorul acestuia la solicitarea comandantului forțelor de jandarmi care asigura măsurile de ordine publica la locul adunării publice.

Aprobarea intervenției în forta nu este necesară în cazul în care asupra forțelor de ordine se exercita violențe care pun în pericol iminent viata, integritatea corporală sau sănătatea acestora ori a altor persoane sau când exista indicii temeinice ca participanții pregătesc sau au comis o fapta ilegală.

ART. 20

Folosirea forței se va face numai după avertizarea și somarea participanților de a se dispersa, de către ofițerul de jandarmi desemnat ca șef al dispozitivului de ordine. Pentru executarea dispersării se lasă la dispoziție participanților un timp corespunzător, determinat în raport cu numărul acestora și cu căile de afluire. Avertizarea și somarea nu sunt necesare în cazul în care asupra organelor de ordine se exercita violențe ori acestea se afla într-un pericol iminent.

ART. 21

Avertizarea constă în folosirea de semnale sonore sau luminoase și atragerea atenției participanților, prin mijloace de amplificare sonoră, asupra necesității dispersării lor și respectării legii.

ART. 22

Dacă, după avertizare, participanții nu s-au împrăștiat, se spun prin mijloacele de amplificare sonoră cuvintele "Prima somație: Atentiune, vă rugăm să vă dispersați..., vom folosi forta", urmate de semnale sonore și luminoase.

Dacă, după trecerea perioadei de timp necesare pentru împrăștiere, se constată că prima somație a rămas fără rezultat, se trece la folosirea ultimei somații, prin rostirea cuvintelor "Ultima somație: Dispersați..., se va folosi forta", urmate de semnale sonore și luminoase. Pentru perceperea somațiilor de către toți participanții, înainte de folosirea mijloacelor de împiedicare sau constrângere, se emite un semnal luminos prin racheta de culoare roșie.

ART. 23

În caz de absolută necesitate, când se impune folosirea armelor de foc de către organele de ordine, în condițiile legii, se repetă, în prealabil, ultima somație și semnalul luminos prin racheta de culoare roșie.

ART. 24

Folosirea mijloacelor de împiedicare sau constrângere va înceta de îndată ce s-a realizat degajarea spațiilor, împrăștierea participanților și s-a restabilit ordinea publică.

CAP. V

Sanctiuni

ART. 25

Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea disciplinară, contravențională, civilă sau penală.

ART. 26

Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, sa întrunească elementele constitutive ale unor infracțiuni:

- a) organizarea și desfășurarea de adunări publice nedeclarate, neinregistrate sau interzise;
- c) nerespectarea orelor de desfășurare, traseelor de deplasare sau locului și perimetrului destinat adunării publice;
- d) neluarea de către organizatori a măsurilor de întrerupere a adunării publice, când constata ca au intervenit fapte de natura celor prevăzute în art. 2;
- e) participarea la adunări publice nedeclarate sau interzise și urmate de refuzul părăsirii locurilor de desfășurare a acestora, la avertizarile și somatiile organelor de ordine făcute potrivit legii;
- f) instigarea prin orice mijloace, inițierea sau recurgerea la acțiuni violente sau alte manifestări, cu intenția de zadarnicire ori tulburare, în orice mod, a adunărilor publice;
- g) refuzul de a părăsi imediat adunarea, dacă măsura a fost dispusă de conducătorii acțiunilor;
- h) organizarea sau participarea la contramanifestatii desfășurate în același timp și în același loc cu adunările publice declarate, indiferent de modul lor de exprimare;
- i) introducerea sau desfacerea băuturilor alcoolice în locurile destinate desfășurării adunărilor publice, pe toată durata acestora;
- j) refuzul de a părăsi imediat adunarea la solicitarea organelor de ordine, potrivit legii.

Contravențiile prevăzute la alin. 1 lit. a)-c) se sancționează cu amenda de la 10.000.000 lei la 100.000.000 lei, iar cele prevăzute la lit. d), e), f), g), h) și i), cu amenda de la 5.000.000 lei la 50.000.000 lei.

Pentru contravențiile de la lit. a)-c) se sancționează, după caz, organizatorii sau persoanele fizice responsabile pentru conducerea adunărilor publice.

ART. 27

Contravențiile prevăzute la art. 26 se constata de politisti, ofițerii și subofițerii de jandarmi, precum și de primari sau de împuterniciții acestora, anume desemnați.

ART. 28

Dispozițiile prezentei legi, referitoare la constatarea și sancționarea contravențiilor, se completează cu cele ale Legii privind stabilirea și sancționarea contravențiilor*) și ale

Legii pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, în ce privește închisoarea contravențională**).

*) Legea nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor a fost abrogată prin Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002 , cu modificările ulterioare. Potrivit art. 48 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 , ori de câte ori într-o lege specială sau în alt act normativ anterior se face trimitere la Legea nr. 32/1968 , aceasta se va socoti făcută la dispozițiile corespunzătoare din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 .

***) De la data intrării în vigoare a Legii de revizuire a Constituției României nr. 429/2003 , publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003, potrivit art. III alin. (1) al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 108/2003 pentru desființarea închisorii contravenționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 747 din 26 octombrie 2003, referirea la sancțiunea închisorii contravenționale se considera făcută la sancțiunea prestării unei activități în folosul comunității ori de câte ori o lege sau o ordonanță prevede ca o contravenție se sancționează cu închisoarea contravențională alternativ cu amenda.

ART. 29

Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani introducerea sau portul, de către persoanele participante în locurile destinate desfășurării adunărilor publice, al armelor de orice fel, materialelor explozive sau incendiare, substanțelor iritant-lacrimogene sau cu efect paralizant ori al altor asemenea materiale, substanțe sau obiecte.

Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amenda, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă, opunerea cu violență față de organizatori, împuterniciții acestora sau față de forțele de ordine ori împiedicarea lor de a-și exercita atribuțiile legale privind asigurarea ordinii în desfășurarea adunărilor publice.

CAP. VI

Dispoziții finale

ART. 30

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pe aceeași dată se abrogă Decretul-lege nr. 2/1990 cu privire la organizarea adunărilor publice și Decretul-lege nr. 39/1990 privind unele măsuri referitoare la desfășurarea adunărilor publice, precum și orice alte dispoziții contrare.